

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Protokół z VI posiedzenia Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

W dniu 27 marca 2024 r. odbyło się VI posiedzenie Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (dalej: KM FEPW). Lista jego uczestników stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

I. Przywitanie gości i przedstawienie porządku obrad spotkania

Spotkanie rozpoczął **Pan Jan Szyszko, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej**, który powitał zaproszonych gości, tj. partnerów, stronę rządową i samorządową, obserwatorów oraz przedstawicieli Komisji Europejskiej. Następnie poinformował, że w 2023 r. odbyło się 5 posiedzeń komitetu, podczas których zatwierdzono 15 pakietów kryteriów wyboru projektów w ramach wszystkich 13 działań programu. Dzięki temu do końca 2023 r. uruchomiono 19 naborów o łącznej wartości 8,78 mld zł, czyli 73% alokacji programu. W efekcie zostało podpisanych 17 umów o dofinansowanie, które kontraktują około 25% alokacji programu. **Pan Minister** wspomniał również o naborach wniosków planowanych na 2024 r., tj. 12 naborach o łącznej alokacji ponad 1,27 mld zł. Nabory będą dotyczyły wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw m.in. w zakresie wzornictwa, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz robotyzacji. Dla samorządów planowane jest wsparcie w zakresie adaptacji do zmian klimatu oraz zrównoważonej mobilności miejskiej (w szczególności dla 12 mniejszych miast regionu, tych poniżej 100 tys. mieszkańców).

Potem głos zabrała **Pani Elżbieta Gajeska, przedstawicielka Komisji Europejskiej (KE)**. Na wstępie poinformowała, że KE podjęła decyzję potwierdzającą spełnienie warunku tematycznego 3.1 *Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie*, co oznacza, że program FEPW ma spełnione wszystkie warunki podstawowe, zarówno horyzontalne, jak i tematyczne. Zatem wydatki związane z priorytetem IV *Spójna sieć transportowa* mogą być już zwracane po przesłaniu do KE wniosków o płatność. Jednocześnie podkreśliła rolę KM FEPW w monitorowaniu spełniania warunków podstawowych przez cały okres wdrażania programu. Ponadto zwróciła uwagę na szczególne zainteresowanie ze strony KE regionami Polski Wschodniej, nie tylko w kontekście programu FEPW, lecz także programów współpracy regionalnej (Interreg), które dodatkowo wspierają obszary przygraniczne. Celem jest jak najszybszy rozwój tych obszarów m.in. poprzez właściwe wykorzystanie środków finansowych dostępnych w perspektywie 2021-2027.

Następnie **Pan Minister** poprosił **Panią Małgorzatę Wierzbicką, Dyrektora Departamentu Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (IZ FEPW)** o poprowadzenie posiedzenia KM FEPW. **Pani Dyrektor** omówiła porządek obrad VI posiedzenia KM FEPW, do którego nikt nie zgłosił zastrzeżeń.

II. Stan wdrażania programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej

Przechodząc do pierwszego punktu agendy, **Pani Dyrektor Małgorzata Wierzbicka** podkreśliła chęć bieżącego przedstawiania komitetowi postępów w realizacji programu, tj. informacji o naborach, złożonych wnioskach o dofinansowanie, podpisanych umowach, poniesionych wydatkach i bieżących wydarzeniach. Następnie przedstawiła prezentację na temat stanu wdrażania programu FEPW (załącznik nr 2 do protokołu).

Jako pierwsza głos w dyskusji zabrała **Pani Ewa Świerkula, przedstawicielka Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć (ochrona środowiska)**. Zapytała o możliwość zapoznania się z wynikami ankiety przeprowadzonej przez IZ FEPW wśród potencjalnych beneficjentów działania 2.2 *Adaptacja do zmian klimatu*, a także o możliwość wzięcia udziału w szkoleniu organizowanym przez PARP nt. gospodarki o obiegu zamkniętym w MŚP. **Pani Dyrektor Małgorzata Wierzbicka** odpowiedziała, że wyniki ankiety nie były przekazane członkom komitetu, ale oczywiście mogą być im udostępnione.

Natomiast odnosząc się do pytania o szkolenie z zakresu GOZ poinformowała, że PARP organizuje je wyłącznie dla przedsiębiorców. Mają one formę warsztatów, których celem jest wskazanie firmom, jak w praktyce wdrożyć GOZ w przedsiębiorstwie oraz jak należy wypełnić wniosek o dofinansowanie. Jednakże, jeżeli członkowie KM FEPW wyrażają chęć udziału w szkoleniu z tego obszaru, IZ FEPW może zorganizować takie szkolenie.

Z kolei **Pan Ireneusz Michał Hyra ze Stowarzyszenia Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej** zasugerował rozszerzenie listy ankietowanych miast - potencjalnych beneficjentów działania 2.2 *Adaptacja do zmian klimatu* o miasta, które mogą ubiegać się o wsparcie w ramach działania 3.1 *Zrównoważona mobilność miejska*.

Pani Małgorzata Wierzbicka zwróciła uwagę, że część miast, które mogą ubiegać się o wsparcie projektów dotyczących adaptacji do zmian klimatu, może również skorzystać ze wsparcia na rozwój transportu miejskiego i odwrotnie – miasta, które mogą być beneficjentem działania 3.1 *Zrównoważona mobilność miejska* mogą ubiegać się o wsparcie w ramach działania 2.2 *Adaptacja do zmian klimatu*. Podkreśliła jednak, że niemożliwe jest połączenie tych dwóch instrumentów wsparcia, gdyż każdy z nich realizuje inny cel tematyczny. Przypomniała również, że program FEPW musi zachować linię demarkacyjną z pozostałymi programami realizowanymi na terenie makroregionu Polski Wschodniej.

Następnie **Pani Elżbieta Gajeska** poprosiła, by - w kolejnych prezentacjach - dane dotyczące wartości złożonych i rekomendowanych do wsparcia wniosków o dofinansowanie, wartość umów o dofinansowanie oraz wniosków o płatność przedstawiać dla poszczególnych priorytetów również w odniesieniu do alokacji. Ponadto, zapytała, na jakim etapie prac jest ustalenie kosztów jednostkowych dla partnerów w programie FEPW oraz z czego wynika długi czas oceny wniosków o dofinansowanie w ramach zakończonego konkursu dla działania 1.1 *Platformy startowe dla nowych pomysłów – komponent IIa*.

Odnosząc się do pierwszego pytania, **przedstawicielka IZ FEPW** poinformowała, że metodologia kosztów jednostkowych jest w trakcie opracowywania, a szczegóły zostaną przedstawione podczas prezentacji na temat zmiany regulaminu KM FEPW.

Natomiast **Pan Marcin Seniuk, Dyrektor Departamentu Rozwoju Startupów w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (IP FEPW)** wyjaśnił, że w konkursie dla działania 1.1 *Platformy startowe dla nowych pomysłów – komponent IIa* złożono około 200 wniosków o dofinansowanie, czyli zdecydowanie więcej niż się spodziewano. Kumulacja pracy Komisji Oceny Projektów związana m. in. z koniecznością dochowania terminów obowiązujących zarówno PARP jak i wnioskodawców dotyczących możliwości poprawy, uzupełnienia i oceny złożonych wniosków sprawiła, że pierwotnie przewidziany czas na ocenę znacznie się wydłużył. **Przedstawiciel PARP** oznajmił, że trwają ostatnie uzgodnienia dotyczące oceny i w najbliższych dniach nastąpi rozstrzygnięcie konkursu.

III. Zmiana Regulaminu Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej

Kolejny punkt posiedzenia dotyczył zmian regulaminu KM FEPW. Prezentację na ten temat przedstawiła **Pani Małgorzata Wierzbicka, Dyrektor Departamentu Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (IZ FEPW)**. Prezentacja stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Nikt nie zgłosił chęci zabrania głosu w związku z prezentacją, zatem **Pani Dyrektor**, przeprowadziła głosowanie nad *Uchwałą nr 20 KM FEPW w sprawie zmiany regulaminu Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027*. Uchwała została przyjęta jednogłośnie 29 głosami ZA i stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

IV. Projekt zmiany kryteriów wyboru projektów dla działania 1.1 *Platformy startowe dla nowych pomysłów* - komponent IIa

Przechodząc do kolejnego punktu agendy, **Pani Małgorzata Wierzbicka** poprosiła o przedstawienie projektu zmian kryteriów wyboru projektów dla działania 1.1 *Platformy startowe dla nowych pomysłów - komponent IIa* **Pana Marcina Seniuka, Dyrektora Departamentu Rozwoju Startupów w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (IP FEPW)**. Prezentacja stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Dyskusję rozpoczął **Pan Ireneusz Michał Hyra**, który odnosząc się do kryterium nr 13 *Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym z zasadą „nie czyni poważnych szkód”*, stwierdził, że przewidziany sposób punktacji (0 lub 1 lub 2 punkty) budzi wątpliwość. W jego opinii przedmiotowe kryterium, ze względu na specyfikę, powinno być oceniane zero-jedynkowo, tzn. można uznać je za spełnione lub niespełnione.

Pani Dyrektor Wierzbicka wyjaśniła, że ww. kryterium jest obligatoryjne, co oznacza, że wnioskodawca musi wykazać zgodność projektu z zasadą DNSH¹, by projekt nie został odrzucony. Jednakże poprzez zastosowanie gradacji punktowej możliwe jest premiowanie projektów, które poza spełnieniem ww. kryterium (1 pkt min. do spełnienia kryterium) dodatkowo przyczynią się do promocji zielonej i zrównoważonej gospodarki (wtedy 2 pkt).

Potem, poproszony przez Panią Elżbietę Gajeską, głos zabrał **Pan Grzegorz Orawiec, przedstawiciel KE**, który podziękował za prezentację, jak również za możliwość roboczego spotkania odnośnie projektu kryteriów dla działania 1.1 *Platformy startowe dla nowych pomysłów - komponent IIa* z Instytucją Zarządzającą przed spotkaniem KM. Podziękował za uwzględnienie uwagi KE, aby w kryterium „*innowacyjność*” projekt mógł uzyskać 2 pkt. Zdaniem KE kryterium nr 5 *Innowacyjność produktu* powinno mieć również charakter rozstrzygający, tak jak miało to miejsce w poprzedniej edycji konkursu. Dlatego zdaniem KE to kryterium powinno pozostać kryterium rozstrzygającym również w obecnie zaproponowanych zmianach kryteriów wyboru projektów.

W odpowiedzi, **przedstawiciel PARP** podkreślił, że w poprzedniej edycji faktycznie kryterium dotyczące innowacyjności miało charakter rozstrzygający, gdzie projekt mógł otrzymać max. 3 pkt za innowacyjność. Wynikało to z gradacji punktowej, która była ściśle związana z badaniem skali wprowadzanej innowacji produktowej - w przypadku innowacji na poziomie kraju możliwe było uzyskanie jednego punktu, a innowacji na poziomie powyżej kraju - trzech punktów. Propozycja odejścia od pogłębionej oceny innowacyjności na rzecz dostępowego charakteru kryterium wynika z dotychczasowych doświadczeń IP FEPW, które pokazały, że na tak wczesnym etapie trudno jest dodatkowo badać wymiar geograficzny (globalny) wprowadzanej innowacji produktowej. Najważniejsza jest weryfikacja (zero-jedynkowa), czy projekt jest innowacyjny, tj. czy, zgodnie z definicją *Oslo Manual*, wdrażana innowacja produktowa jest nowa i ma istotne znaczenie dla danego rynku na poziomie co najmniej kraju. Dlatego zaproponowano punktację: 0 albo 2 pkt. W przypadku niespełnienia przedmiotowego kryterium projekt, otrzymuje 0 pkt i nie może zostać rekomendowany do wsparcia, natomiast przy spełnieniu wnioskodawca uzyskuje wymagane dwa punkty. W związku z brakiem gradacji punktowej kryterium nie może mieć charakteru rozstrzygającego, gdyż w celu pozytywnej oceny każdy projekt musi spełnić to kryterium.

W odpowiedzi **Pan Grzegorz Orawiec** podkreślił, że KE zależy, aby kryterium innowacyjności miało charakter rozstrzygający. Dodał, że to przedmiotowy charakter kryterium decyduje, czy przy wyborze projektów chcemy docenić jego znaczenie przy wyborze projektów. Następnie, dodał, że działamy w systemie zarządzania współdzielonego i to Komitet Monitorujący zadecyduje o ostatecznym brzmieniu kryteriów, niemniej poprosił o uwzględnienie w zapisach protokołu ze spotkania KM stanowiska KE, że kryterium „*innowacyjność*” powinno pozostać kryterium rozstrzygającym.

¹ DNSH – z jęz. ang. *Do No Significant Harm* (tłum. *Nie czyni poważnych szkód*)

Pani Dyrektor Wierzbicka uzupełniła, że zgodnie z wypracowanym rozwiązaniem każdy projekt rekomendowany do wsparcia musi spełnić to kryterium, uzyskując dwa punkty. W związku z tym, wszystkie projekty ocenione pozytywnie (tzn. muszą uzyskać 2 pkt) w ramach kryterium nr 5 *Innowacyjność produktu* mają tyle samo punktów i nie ma technicznej możliwości, by przedmiotowe kryterium miało charakter rozstrzygający. Jednocześnie zwróciła uwagę, że kwestia innowacyjności jest weryfikowana na wielu poziomach m.in. startupy wykazują ją w modelach biznesowych, a platformy startowe przyjmując startupy do procesu inkubacji także badają innowacyjność zgłaszanych pomysłów.

Zastosowanie obecnego rozwiązania, w opinii **Pani Elżbiety Gajeskiej**, pomija znaczenie innowacyjności przy wyborze projektów, w porównaniu z wcześniejszym konkursem. Po roboczym spotkaniu z Instytucją Zarządzającą i argumentacji KE, udało się przywrócić 2 pkt dla oceny innowacyjności, niemniej, gdyby udało się przywrócić 3 pkt dla oceny innowacyjności, zgodnie z sugestią KE, i jak to było w poprzednich kryteriach, nie byłoby trudności w zastosowaniu kryterium innowacyjności, jako kryterium rozstrzygającego. Innowacyjność jest wręcz pożądana na terytorium makroregionu Polski Wschodniej, gdzie w rankingu innowacyjności, regiony Polski Wschodniej plasują się na ostatnich miejscach. Możliwość uzyskania trzech punktów w ramach kryterium 5 *Innowacyjność produktu*, które jednocześnie należałoby ustanowić kryterium rozstrzygającym, pozwoliłoby wspierać przede wszystkim przedsiębiorstwa charakteryzujące się wysokim poziomem innowacyjności.

Pan Grzegorz Orawiec, przedstawiciel KE, w ślad za przedmówczynią nawiązał do ustaleń spotkania roboczego z IZ, gdzie zgodnie ze stanowiskiem KE przedmiotowe kryterium innowacyjności powinno mieć charakter rozstrzygający, a maksymalna liczba punktów powinna wynosić min. 2 pkt. Idealnie trzy pkt jak było w poprzednich kryteriach. Podkreślił jednocześnie, iż KE pełni wyłącznie funkcję doradczą w pracach komitetu, zatem ostateczną decyzję powinien podjąć KM FEPW w drodze głosowania, niemniej poprosił, aby stanowisko KE odnośnie zmian w kryterium innowacyjności, które jest rozbieżne ze stanowiskiem IZ i proponowanymi zmianami, zostało uwzględnione w protokole ze spotkania KM.

Głos w dyskusji zabrał jeszcze **Pan Radosław Mrozowicz, przedstawiciel New Europe Foundation**. Odnosząc się do kryterium nr 7 *Kwalifikowalność budżetu projektu*, zapytał w jaki sposób należałoby wykazać efektywność wydatków.

Przedstawiciel IP FEPW odpowiedział, że zasada efektywności polega na osiągnięciu jak najlepszych efektów przy jak najniższych kosztach i jest szczegółowo określona w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*. Wykazanie efektywności jest obowiązkiem każdego wnioskodawcy, nie tylko w ramach działania 1.1 *Platformy startowe dla nowych pomysłów*. W praktyce wiąże się z tym, by uwiarygodnić wysokość zaplanowanego budżetu w projekcie i wykazać, że zaplanowane wydatki w optymalny sposób umożliwiają realizację działań przewidzianych we wniosku o dofinansowanie. Zaproponowane kwoty powinny być adekwatne do cen rynkowych.

Pani Elżbieta Gajeska sprostowała, że efektywność nie polega na osiągnięciu jak najwyższych rezultatów przy jak najniższych nakładach. Ewentualnie możemy mówić, o osiągnięciu jak najwyższych rezultatów przy dostępnych nakładach/kosztach.

Zdaniem **przedstawiciela New Europe Foundation** zapis *Wydatki nie mogą być zawyżone ani zaniżone, powinny wykazywać efektywność* nie wnosi żadnej wartości dodanej w ww. kryterium, a jedynie dopuszcza możliwość subiektywnej oceny, w tym również uznania kryterium za niespełnione.

Następnie **Pani Dyrektor Wierzbicka**, przeprowadziła głosowanie nad *Uchwałą nr 21 KM FEPW w sprawie zmiany kryteriów wyboru projektów dla działania 1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów - komponent IIa - Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej startupu*. Uchwała została przyjęta w wyniku głosowania, w którym oddano: ZA 20 głosów, 2 głosy PRZECIW oraz 5 głosów WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ i stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

V. Sprawozdanie z realizacji najważniejszych elementów *Strategii komunikacji programu FEPW*

Prezentację dotyczącą sprawozdania z realizacji najważniejszych elementów Strategii komunikacji programu FEPW wspólnie przedstawiły: **Pani Monika Wierzbicka z Departamentu Komunikacji i Promocji Funduszy Europejskich (IK UP ds. informacji i promocji)** oraz **Pani Magdalena Jasińska, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej**. Prezentacja stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Nikt nie zgłosił chęci zabrania głosu w związku z prezentacją, zatem **Pani Dyrektor Małgorzata Wierzbicka** przeszła do ostatniego punktu posiedzenia.

VI. Sprawy różne i zamknięcie posiedzenia

W tym punkcie posiedzenia **Pani Dyrektor Małgorzata Wierzbicka** przypomniała o możliwości wzięcia udziału w szkoleniu dotyczącym zasad równościowych, które planowane jest w dniach 9 oraz 17 kwietnia br. Kolejne szkolenia będą dotyczyły DNSH i pomocy publicznej, jednakże szczegółowe informacje będą przekazywane bliżej terminów szkoleń.

Na zakończenie **Pani Dyrektor Małgorzata Wierzbicka** podziękowała za udział w posiedzeniu komitetu i życzyła Wesołych Świąt Wielkanocnych.

Przewodnicząca

KM FEPW 2021-2027

Zaakceptowała: Małgorzata Wierzbicka – Dyrektor Departamentu Programów Ponadregionalnych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, IZ FEPW.

Protokół opracowała: Ewelina Kowalska – Sekretariat KM FEPW.

Załączniki:

1. Lista uczestników posiedzenia KM FEPW w dniu 27 marca 2024 r.
2. Prezentacja dotycząca stanu wdrażania FEPW.
3. Prezentacja dotycząca zmiany Regulaminu KM FEPW 2021-2027.
4. Uchwała nr 20 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie zmiany regulaminu Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027.
5. Prezentacja dotycząca zmiany kryteriów wyboru projektów dla działania 1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów - komponent IIa.
6. Uchwała nr 21 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie zmiany kryteriów wyboru projektów dla działania 1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów - komponent IIa - Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej startupu.
7. Prezentacja dotycząca sprawozdania z realizacji najważniejszych elementów Strategii komunikacji programu FEPW